

TAMPERE PRAKSIS

Toimintakertomus 2017 – 2018 ja Toimintasuunnitelma 2018 – 2019

Hyväksytty ohjausryhmässä 30.10.2018

Sisällys

Tampere Praksis.....	3
Toimintakertomus lukuvuosi 2017 - 2018	3
1 Rakenteen ylläpito	3
2 Tampere Praksikseen liittyvä opetus	6
3 Tampere Praksikseen liittyvä tutkimus	7
4 Tampere Praksikseen liittyvä muu kehittämistoiminta	8
Toimintasuunnitelma lukuvuosi 2018 – 2019.....	11
1 Rakenteen ylläpito	11
2 Tampere Praksikseen liittyvä opetus	12
3 Tampere Praksikseen liittyvä tutkimus	13
4 Tampere Praksikseen liittyvä muu kehittämistoiminta	13

Tampere Praksis

Tampere Praksis -verkostotoiminnalla tarkoitetaan vuorovaikutteista ja vastavuoroista oppimis-, kehittämisen- ja tutkimusympäristöä eri toimijoiden kesken. Toiminnalla edesautetaan sosiaalialan ja sosiaalityön opetuksen, tutkimuksen ja käytännön yhteistyötä ja yhteistyömuotojen kehittämistä. Toiminta tapahtuu Tampereen kaupungin sosiaaliasemien sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen, Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan sosiaalityön tutkinto-ohjelman (kandidaattiohjelma ja maisteriopinnot sekä lisensiaatti- ja tohtoriopinnot), Tampereen ammattikorkeakoulun sosiaalialan (AMK- ja ylempi AMK-koulutus) ja Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos Oy:n kehittämistoiminnan yhteistyönä Tampereella.

Toimintakertomus lukuvuosi 2017 - 2018

1 Rakenteen ylläpito

Ohjausryhmä (2017 – 2019)

Jäsenet:

Aino Ritala-Koskinen, TaY (puheenjohtaja)
Outi Wallin, TAMK (varapuheenjohtaja)
Marianne Aalto-Siiro, Tampere (valmisteleva asiantuntijasihteeri)
Tuula Kostiainen, TaY
Arja Jokinen, TaY (varajäsen)
Anssi-Pekka Udd, TAMK (varajäsen)
Taru Herranen, Tampere
Minna Kuusela, Tampere
Maria Päivänen, Tampere (varajäsen)
Tuula Tuominen, Pikassos
Heli Niemi, Pikassos (varajäsen)

Kokoukset: Yhteensä 2 kertaa (24.10. ja 6.6.)

Opetuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmä (OTU-ryhmä)

Jäsenet:

Heli Niemi, Pikassos (puheenjohtaja)
Minna Kuusela, Tampere/lapa
Marianne Aalto-Siiro, Tampere/lapa
Matti Äikäs, Tampere/apa (ei kokouksissa)
Piia Wallenius, Tampere/apa (ei kokouksissa)
Mari Selin-Kivenvuori, Tampere/apa
Aino Ritala-Koskinen, TaY
Arja Jokinen, TaY
Leena Autonen-Vaaranieniemi, TaY
Anna Metteri, TaY
Juha Santala, Tamk
Anssi-Pekka Udd, Tamk

Kokoukset: Yhteensä 4 kertaa (6.10., 1.12., 5.3., 7.6.)

Praksis -toiminnan arviointia valmisteleva väliaikainen työryhmä

Jäsenet:

Aino Ritala-Koskinen, TaY

Leena Autonen-Vaaraniemi, TaY

Anssi-Pekka Udd, Tamk

Heli Niemi, Pikassos

Matleena Haukkala, TaY (sosiaalityön opiskelijaharjoittelija/Pikassos)

Kokoukset: Yhteensä 2 kertaa (20.2. ja 11.4.)

Tutkimustoiminnan kehittämistä valmisteleva väliaikainen työryhmä

Jäsenet:

Aino Ritala-Koskinen, TaY

Leena Autonen-Vaaraniemi, TaY

Anssi-Pekka Udd, Tamk

Mari Selin-Kivenvuori, Tampere/apa

Minna Kuusela, Tampere/lapa

Heli Niemi, Pikassos

Kokoukset: Yhteensä 2 kertaa (8.2. ja 9.4.)

PRAKSIS-TIIMIT

Praksis-tiimin ydintoimintoihin kuuluu käydä keskustelua osallistuvien organisaatioiden vuosikellojen mukaisista toiminnoista, tehdä vuosikellojen pohjalta suunnitelmia, ideointia ja yhteistyön sopimuksia. Kokouksissa arvioidaan säännöllisesti vuosikellon mukaisia toimia ja tehdään uusia avauksia, mikäli tarpeen. Tiimissä käydään läpi kaupungilta koottuja tutkimusteemoja, keskustellaan tarvittaessa käynnissä olevasta kehittämistyöstä ja suunnitellaan erilaisia yhteistyön muotoja. Praksistiimin kokoukset ovat avoimia myös opiskelijoille ja heidän tutkimusteemojaan ja suunnitelmiaan on mahdollista kommentoida Praksistiimissä.

Aikuissosiaalityön Praksis -tiimi

Jäsenet:

Mari Selin-Kivenvuori (puheenjohtaja, sihteeri)

Elina Perkiö (puheenjohtaja, sihteeri)

Marja Hekkala (puheenjohtaja, sihteeri)

Anuliina Peltola

Piia Fransén

Veera Lemmetti

Hanna-Kaisa Hänninen

Joonas Kiviranta

Arja Jokinen, TaY

Juha Santala, TAMK

Kokoukset:

27.9.2017, 29.11.2017, 14.2.2018 ja 26.4.2018

Aikuissosiaalityön Praksis-tiimi kokoontui neljä kertaa, mitä on pidetty sopivana tapaamistiheytenä. Tiimissä on mukana sekä sosiaalityöntekijöitä että sosiaaliohjaajia. Tiimistä on puuttunut edustus Sosiaalipalvelujen neuvonnasta sekä Lapsiperheiden aikuisten palvelusta, joista molemmista on tulossa työntekijä mukaan tiimiin syksystä 2018 alkaen. Tiimiin kuuluvat lisäksi edustajat Tampereen yliopistosta ja Tampereen ammattikorkeakoulusta. Praksis-tiimin kokouksissa on suunniteltu ja arvioitu aikuissosiaalityön praksistoimintaa (vuosikellot, toimintasuunnitelma jne.) sekä päivitetty

kunkin tahon ajankohtaisia kuulumisia. Ajankohtaisia aiheita on pohdittu myös opinnäytetöiden aiheiden näkökulmasta. Keväällä 2018 tiimiä keskusteluttivat Aikuissosiaalityön keskustelutilaisuus johdon kanssa sekä aikuissosiaalityössä käynnissä olevat eri hankkeet.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden Praksis -tiimi

Jäsenet:

Marianne Aalto-Siira (puheenjohtaja, sihteeri)
Mirja Roivainen, sosiaalityöntekijä
Maria Autio, sosiaalityöntekijä
Ella Mäntylä, johtava sosiaalityöntekijä
Elisa Oikari, johtava sosiaalityöntekijä
Terttu Leikko-Lammi, johtava sosiaalityöntekijä
Paula Hurttia, johtava sosiaalityöntekijä
Mauri Pennanen, ohjaaja
Timo Mäkiranta, ohjaaja
Anna Metteri, TaY
Anssi-Pekka Udd, TAMK

Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden yhteinen Praksis-tiimi kokoontui neljä kertaa. Tällainen kokoontumistyyppi on arvioitu toimivaksi tämän hetkisiin tarpeisiin. Praksistiimissä on Tampereen kaupungilta edustus kaikilta palvelulinjoilta ja mukana on johtavia sosiaalityöntekijöitä, sosiaalityöntekijöitä ja ohjaajia. Lisäksi tiimiin kuuluu edustajat Tampereen yliopistosta ja Tampereen ammattikorkeakoulusta. Praksis-tiimin kokouksissa on suunniteltu ja arvioitu vuosikellojen mukaista toimintaa sekä päivitetty kunkin tahon ajankohtaisia kuulumisia. Praksis-tiimeissä on käyty läpi myös opiskelijoiden tutkimussuunnitelmia.

PRAKSIS-KAHVILAT

Praksis-kahvilat ovat osa Tampereen kaupungin ja oppilaitosten välistä tutkimusyhteistyötä, jossa tavoitteena on tutkitun tiedon palauttaminen käytännön tasolle. Tutkimuksen tekoon ja aineistonkeruuseen osallistuvat työntekijät saavat Praksis-kahviloissa tietoa tutkimustuloksista ja pääsevät keskustelemaan tutkimuksen kohteena olevasta ilmiöstä.

Aikuissosiaalityön Praksis-kahvilassa kokeiltiin keväällä 2018 uudenlaista toimintamallia. Aikuissosiaalityössä on vuoden 2017 aikana tehostettu yhteistyötä Psykososiaalisen toimintalinjan muiden yksiköiden kanssa mm. koulutusten osalta ja erilaisten koulutuksellisten tapahtumien runsaudesta saatiin palautetta henkilöstöltä. Tämän seurauksena Praksis-kahvilassa haluttiin kokeilla matalan kynnyksen toimintamallia, jossa iltapäiväkahvin lomassa saattoi tulla kuulemaan ajankohtaisia esityksiä. Keväällä kahviloita pidettiin neljä: 6.3. Kotokahvila/Sirkku Paajanen, 27.3. Kelasiirron vaikutukset työhömmme/TAMK:n opiskelijoiden opinnäytetyön esittely, 24.4. Nepsypiirteiden vaikutukset vuorovaikutuksessa/Sh Merja Koskinen MTNA ja 26.4. Graduesittely/Laura Rasinen ja Reetta Väisänen TaY.

Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen Praksis-kahvila järjestettiin 23.5.2018 Tipotien auditoriossa. Tilaisuudessa esiteltiin lapsiperheiden sosiaalipalveluihin kytkeytyviä graduja ja AMK-opinnäytetöitä sekä seinillä postereita muutamasta muusta valmistuneesta työstä. Tilaisuuteen osallistui runsaasti väkeä ja esiteltyjen töiden sisältöihin oltiin varsin tyytyväisiä.

2 Tampere Praksikseen liittyvä opetus

TAMPEREEN YLIOPISTO

- opiskelijoita oli käytännön opetuksessa: yhteensä 15
(aikuissosiaalityössä 1, lapsiperheiden aikuissosiaalityössä 1, lapsiperheiden palveluissa 8, tukiperhetoiminta 1, Perheiden talo 1, gerontologinen sosiaalityö 1, maahanmuuttajien alkuvaiheen palvelut 1, mt/pd-yksikkö 1)
- opiskelijoita oli maisterivaiheen harjoittelussa: yhteensä 15
(lapsiperheiden palveluissa 9, aikuissosiaalityössä 2, mielenterveys- ja päihdepalveluissa 2 ja vammaispalveluissa 2)

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Harjoittelut:

- APAssa harjoittelun suoritti yhteensä 5 opiskelijaa
 - 2 opiskelijaa/syyskuu 2017
 - 3 opiskelijaa/keuhä 2018
- LAPAssa harjoittelun suoritti yhteensä 11 opiskelijaa:
 - syyskuu 2017: Perhepalveluissa 4 opiskelijaa (näistä 2 esimiesharjoittelussa); avohuollossa 1 opiskelija ja sijaishuollossa 4 opiskelijaa
 - keuhä 2018: Perhepalveluissa 2 opiskelijaa

Harjoittelupaikkojen hankinnan suhteen tehtiin muutos LAPAn osalta siirtymällä ohjatusta hankinnasta opiskelijoiden itsenäiseen hankintaan. Näin siitä syystä, että harjoittelijoita ei ole ollut kovin laajasti eri palvelujen parissa. Etenkin avohuollon osalta määrä on ollut vähäinen, mihin ovat vaikuttaneet myös kentällä tapahtuneet muutokset heidän omien toiveiden mukaisesti. Ohjaus on ollut hyvää kaikin puolin. Mm. keuhä LAPAn Praksis-kokouksessa nousi esille ajatus, että kohtaavatko tällä hetkellä halu ottaa opiskelijoita ja opiskelijoiden toiveet – opiskelijoita otettaisiin, mutta jääkö yhteydenotot sähköposteihin tms., koska jonkinlainen ”kohtaamattomuusongelma” voi olla olemassa.

Opetus:

- APA: 2 sosiaalihojaaja koulutti toimeentulotuesta ja sosiaalityöstä Sarviksella Aikuis- ja nuorisososiaalityön moduliopinnoissa 13.12.2017
- LAPA: Lastensuojelun 3 op perusopintojaksolle syyskuulla 2017 osallistui 6 sosiaalihojaaja eri puolilta Lapsiperheiden palveluja; Syventävään moduliin keuhällä 2018 osallistui 13 sosiaalihojaaja eri puolilta Lapsiperheiden palveluja

Tampereen ammattikorkeakoulussa opetussuunnitelman mukainen syventävä Perhepalvelujen ja lastensuojelun -moduli (8 op) on ollut hedelmällinen paikka toteuttaa yhteistyötä. TAMK on saanut vierailijoita monipuolisesti Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kentältä aina ohjaajista sosiaalityöntekijöihin ja johtavissa tehtävissä oleviin. Pedagogiset ratkaisut sosionomikoulutuksessa ovat suurimmaksi osaksi osallisuutta huomioivia ja yhteistoiminnallisia, jotka ainakin pyrkivät mahdollistamaan yhteisen oppimisprosessin ja myös vierailijoiden oman oppimisen. Vierailijoina on ollut tuttuja lisäksi myös uusia kasvoja, jonka kautta yhteistyö tulee toivottavasti hyvinä kokemuksina tutuksi vielä laajemmalle ryhmälle Tampereen kaupungilla.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalityön opiskelijoita oli keväällä 2018 käytännön opetuksen jaksolla kiintiöity määrä. Haasteena oli löytää opiskelijoille ohjaajia käytännön opetuksen jaksolle. Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on ollut paljon henkilöstövaihdoksia ja työntekijöinä on useita epäpäteviä sosiaalityöntekijöitä, jotka eivät voi toimia ohjaajina. Haasteita ovat aiheuttaneet myös tilaratkaisut, joka tarkoittaa sitä, että samassa huoneessa työskentelee useampia työntekijöitä.

Käytännön opetusjaksolla oleville opiskelijoille tarjottiin mahdollisuutta osallistua Effic -koulutukseen. Kehittäjä-sosiaalityöntekijä järjesti opiskelijoille tutustumis- ja vierailupaikat ja -ajat valmiiksi. Osa opiskelijoista on toiminut kesäsijaisina kesällä 2018.

AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT

Sosiaalityön opiskelijoita oli Aikuissosiaalityössä keväällä 2018 yhteensä 7 eli 3 ohjaajaopiskelijaa ja 4 käytännön opetusjakson opiskelijaa. Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijöitä oli osallistunut 2017-2018 järjestettyyn Opiskelijan ohjaus -koulutukseen, joten ohjaajat olivat pätevyityneet näin toimimaan ko. tehtävässä. Opiskelijoita varten laadittiin aikuissosiaalityössä jo perinteiseksi muodostunut opiskelijoiden lukujärjestys, johon koottiin tietoiskuja työn eri osa-alueilta. Keväällä 2018 tehtiin ensimmäisen kerran yhteistyötä sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden että lapsiperheiden palveluiden kanssa esitysten kokoamisessa. Osalle luennoista osallistui opiskelijoita myös em. yksiköistä. Lisäksi aikuissosiaalityön harjoittelijoiden oli mahdollista osallistua Effic -koulutukseen.

3 Tampere Praksikseen liittyvä tutkimus

TAMPEREEN YLIOPISTO

- valmistuneet pro gradut: yhteensä 2
- FSD:hen tallennetut graduaineistot: 2 kpl

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

- APA: TAMKin sosionomiopiskelijat tekivät 2 opinnäytettä toimeentulotuen Kela -siirron vaikutuksista Kelan ja Tampereen sosiaalitoimen välisestä yhteistyöstä.
- LAPA: TAMKista valmistui 2017-18 lukuvuotena 4 AMK-opinnäytettä sekä 1 YAMK-opinnäyte

APAn opinnäytteet vastasivat erinomaisesti ajankohtaiseen tiedontarpeeseen ja niiden tuottamia tuloksia on hyödynnetty palveluiden kehittämistyössä sekä Kelassa että eri kuntien sosiaalitoimissa. Opinnäytteet ovat omalta osaltaan vaikuttaneet Kelan ja Tampereen sosiaalitoimen yhteistyön kehittämiseen. Opinnäytteiden tuloksia on käsitelty ja esitelty Pikassoksen PRO -SOS -hankkeessa, Kelassa ja Sarviksella.

- APA: Praksistiimin (26.4.) yhteydessä järjestettiin Oppi-kahvila, jossa esiteltiin opinnäytetöitä
- LAPA: Keväällä 2018 järjestettiin ”Praxis-kahvila”, jossa esiteltiin 2 TAMKin opinnäytetyötä liittyen ”Omaohjaajuuteen” sekä ”Kokemusasiatuntijuuteen Etsivässä työssä”.

4 Tampere Praksikseen liittyvä muu kehittämistoiminta

- **Vuosikellot:**

Kaikkien Tampere Praksis -toimijoiden välisten yhtenäistettyjen vuosikellojen linkittymistä toisiinsa on päivitetty OTU-ryhmässä.
- **Tampere Praksis -yhteistyöpäivä 22.11.2017:**

Syksyllä 2017 järjestettiin Tampere Praksis -yhteistyöpäivä ”Praksis toimintaympäristön muutoksissa”. Tilaisuudessa yliopiston lehtori Aino Ritala-Koskinen (TaY) avasi teemaa Tampere3-kontekstista sekä sote-alan koulutuksen tulevaisuuden tarkastelusta käsin. Suunnittelupäällikkö Jarkko Lumio (Tampereen kaupunki) puolestaan kertoi Kaupin kehityshyvinvointikeskus -hankkeen (KEHYS) etenemisestä. Alustusten pohjalta käytiin keskustelua sosiaalialan roolista KEHYS -toiminnassa.
- **Työelämäpäivä 24.1.2018 sosiaalityön opiskelijoille:**

Järjestettiin TaY:n sosiaalityön opiskelijoille suunnattu työelämäpäivä Tampereen yliopistolla. Tilaisuudessa Tampereen kaupungin Apa- ja Lapa-yksiköt esittelivät toimintaansa. Työelämäpäivän kohdejoukko rajattiin sosiaalityön opiskelijoihin, sillä kentällä on pulaa erityisesti sosiaalityöntekijöistä.
- **Tampere Praksis -toiminnan arviointi:**

Ohjausryhmän esityksen pohjalta toteutettiin Webropol -kyselyyn pohjautuva toiminnan arviointi opiskelijatyönä keväällä 2018. Arvioinnin toteutti Tampereen yliopiston sosiaalityön maisterivaiheen opiskelija Matleena Haukkala osana syventävien opintojen harjoitteluaan sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksella. Arviointiraporttia tullaan täydentämään Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden toteuttamalla osuudella syksyn 2018 aikana. TAMKin YAMK –opiskelijaryhmä on osallistunut Praksis-arvioinnin tekemiseen osallistumalla kokouksiin ja suunnittelemalla omaa osuuttaan TaYn opiskelijan arviointiosan jatkoksi syksyllä 2018.
- **Tampere Praksikseen liittyvän tutkimustoiminnan kehittäminen:**

Tutkimukseen kytkeytyvien yhteistyöasioiden edistämistä on toteutettu OTU -ryhmässä valmisteluryhmän johdolla keväällä 2018. Tavoitteena on laatia tutkimustoiminnan käsikirja, jossa kerrotaan yksinkertaisesti ja selkeästi, miten opinnäytetyöskentely toteutetaan Praksis -yhteistyönä. Käsikirjaan kootaan yhteen erilaiset aineistot (sis. esim. aineistonkeruusuunnitelman) sekä eri toimijoiden näkökulmat ja roolit. Käsikirja on aineistonkeruusuunnitelmaa konkreettisempi (sis. esim. yhteyshenkilöt).
- **Sosiaalialaa koskevat opinnäytteet 2017:**

Pikassoksessa on koottu TAMK:ssa ja TaY:ssa valmistuneet sosiaalialaa koskevat opinnäytteet vuodelta 2017 substanssikohtaisiin taulukoihin, jotta niistä olisi helppo tiedottaa ja niitä luettaisiin entistä enemmän. Aiemmin on jo koottu [opinnäytteet vuosilta 2014 – 2016](#).
- **Praksis -toiminnasta tiedottaminen:**

Tampere Praksis -toiminnasta tiedottamista on tehostettu. [Pikassoksen nettisivuille](#) on koottu perustietoa toiminnasta, keskeisimmät materiaalit (toimintakertomus- ja suunnitelma, vuosikello, julkaisut) sekä linkit yhteistyöorganisaatioiden omille Praksis -sivustoille.
- **Asiantuntijakooste:**

Pirkanmaan sosiaalialan asiantuntijakoosteen ylläpitoa ei ole jatkettu lukuvuonna 2017 – 2018.

- **Sote-esivalmistelutyö:**

- 1) Sote-esivalmistelun toisessa vaiheessa toimineessa Tutkimus, kehittämis- ja innovaatiotoiminta -työryhmässä on ollut mukana edustajia Pikassoksesta ja lapsiperheiden sosiaalipalveluista.
- 2) Sote-esivalmistelun toisessa vaiheessa toimineessa Lasten ja perheiden palvelut -työryhmässä sekä sen alaisessa Lasten ja perheiden sosiaalipalvelut -alatyöryhmässä on ollut edustajia Pikassoksesta ja lapsiperheiden sosiaalipalveluista.
- 3) Sote-esivalmistelun toisessa vaiheessa toimineessa Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden palvelut sekä työikäisten sosiaalipalvelut -työryhmässä sekä sen alaisessa Työikäisten sosiaalipalvelut -alatyöryhmässä on ollut edustajia Pikassoksesta ja aikuisten sosiaalipalveluista.

- **Hankeyhteistyö:**

LAPE Pippuri -hanke:

Praksis-organisaatiot ovat olleet eri tavoin mukana ja osallisena LAPE Pippuri -hankkeessa, jossa toimijoina ovat kaikki Pirkanmaan kunnat ja kaupungit sekä MLL Hämeen piiri, MLL Tampereen osasto, Settlementti Tampere, Tampereen yliopisto, Tampereen ammattikorkeakoulu, Pikassos sekä PSHP. Mukana on myös lukuisa joukko muita kehittäjäkumppaneita. Varsinaista Praksis -toimintaa edistävää hankeyhteistyötä ei kuitenkaan ole tässä yhteydessä toteutettu.

PRO SOS – Uudenlaista sosiaalityötä yhdessä rakentamassa -hanke:

Pikassoksen toteuttaman osahankkeen työpajoihin ja työryhmiin on osallistunut Tampereen kaupungin aikuisten sosiaalipalvelujen työntekijöitä. TaY:n sosiaalityön opiskelija Matleena Haukkala on osallistunut osana harjoitteluaan Pikassoksella hankekuntien toimivien käytäntöjen kartoittamiseen. Hankeyhteistyö on kytkeytynyt myös opinnäytetöiden laatimiseen; TAMKin opiskelijat ovat tehneet hankkeen teemoihin kytkeytyviä opinnäytetöitä, ja hanke on tarjonnut opinnäytetyön aiheita TaY:n ja TAMKin opiskelijoille.

TEKO – Tehostettu kotoutuminen -hanke:

Neljän toimijan TEKOn hankkeessa TaY on järjestänyt Tampereen kaupungin aikuissosiaalityön, päihde- ja mielenterveystyön ja työllisyyspalvelujen työntekijöille Monimuotoisen yhteisösosiaalityön täydennyskoulutusta, joka vielä jatkuu lv. 2018-19. TaY on myös järjestänyt työnohjausta hankkeen kehittäjäsosiaalityöntekijälle ja sosiaaliohjaajalle. Tampereen kaupunki järjestää TEKOn Kototorilla matalan kynnyksen sosiaalipalveluna neuvontaa ja ohjausta. Tampereen ev.lut. seurakunta koordinoi hanketta ja kehittää yhteisö- ja verkostotyötä. TaY:n vastuulla on yhteisösosiaalityön mallinnus. TAMK on ollut mukana hankkeessa opinnäytteiden kautta (1 AMK valmistunut), opiskelijoiden harjoittelujen kautta (1 harjoittelijana) sekä lehtoreiden koulutuspanoksen muodossa (kokemusasiantuntijuudesta).

- **Lapsiperheiden sosiaalipalvelujen kehittämistyö:**

Tampereen kaupungin lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on meneillä substanssin kehittämistyötä sekä LAPE -hankkeena että perustyöhön kuuluvana sisäisenä kehittämisenä. Kehittämistyöstä on keskusteltu Praksis-tiimissä.

- **Aikuisten sosiaalipalvelujen kehittämistyö:**

Aikuisten sosiaalipalveluissa on vuoden 2017 ja 2018 aikana eri tavoin kehitetty tiedon tuotannon menetelmiä (mm. asiakasprofilointi syksyllä 2018) sekä sosiaalista raportointia. Keväällä 2018 aloitettiin keskustelutilaisuudet johdon kanssa ja sekä tilaisuuksien materiaalien valmisteluun että tilaisuuksien toteutukseen saatiin tukea praksisyhteistyöstä. Keväällä 2018 vahvistettiin some-

näkyvyyttä, kun aikuissosiaalityön blogi ”Aikuisten oikeesti” aloitettiin. Lisäksi aikuissosiaalityössä jatkettiin aiemmin käynnistyneitä hankkeita (esim. TEKO-hanke), käynnistetty uusia hankkeita (Osallistavan sosiaaliturvan hanke) sekä valmisteltu uusia hankehakemuksia (mm. Arki haltuun -hanke, ASTA-hanke). Haasteena aikuissosiaalityössä on ollut kehittäjäsosiaalityöntekijän sijaisen rekrytointivaikeudet.

- Tampere3:n Sote-opetussuunnittelu: Uuden Tampereen yliopiston valmistelussa on käynnissä sote-opetustarjottimen valmistelu, joka toteutetaan kolmen korkeakoulun monialaisena yhteistyönä. Valmistelun koordinaatiotiimissä ovat Tampere Praksis -toimijoista mukana Aino Ritala-Koskinen TaY:sta ja Outi Wallin TAMKista.

Toimintasuunnitelma lukuvuosi 2018 – 2019

1 Rakenteen ylläpito

Lukuvuoden 2018-2019 toiminnan pohjana on edelleen liitteenä (LIITE 1) oleva kuva toimintasuunnitelmasta, johon on kuvattu tiiviisti mitä, miten ja milloin tehdään sekä kirjattu auki vastuutahot eri toiminnoille. Kuvaan on kirjattu toiminnan sykli, jota noudattamalla perusrakennetta voidaan minimitasossaan pitää yllä.

Koska kaikkien toimijoiden resurssit ovat hyvin rajalliset eikä toimintaa voida tällä hetkellä lujittaa hankerahoituksella, pyritään tehokkuutta ja laatua lisäämään niin, että OTUssa säilytetään pysyvä puheenjohtajakäytäntö. Lukuvuoden aikana OTUn puheenjohtaja sekä apan sekä lapan kehittäjäsosiaalityöntekijät tekevät tiivistä yhteistyötä. Tämän nähdään edistävän suunnitelmallista praksistoiminnan toteuttamista ja OTUn työskentelyn syventämistä. Tarvittaessa tehostetaan työskentelyä kokoamalla teemakohtaisia työryhmiä. Lukuvuoden aikana 1) pyritään systemaattisesti etsimään keinoja, joilla joko nykyresurssein tai hankkeistamalla voidaan parantaa entisestään praksistoimintaa ja 2) luodaan riittävät kytkökset Pirkanmaan sote-valmisteluun sekä otetaan toiminnassa huomioon tulevan maakunnan suunnittelutoimet.

Ohjausryhmän tehtävä painottuu nykytoiminnan sekä seuraavien vuosien toiminnan linjaamiseen ja strategiaan valintoihin. OTU-ryhmän käytännön asioita ei tarvitse hyväksyttää ohjausryhmällä. Ohjausryhmä nimetään kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Syksystä 2017 alkaen työskennellyt ohjausryhmä jatkaa toimintaansa syksyyn 2019 asti. Vuonna 2019 ohjausryhmä ei kokoonnu erikseen. Sen sijaan OTU-ryhmä kokoontuu laajennetulla kokoonpanolla, jolloin kokoukseen kutsutaan mukaan myös ohjausryhmän jäsenet. Tämä laajennettu kokoonpano kokoontuu vuonna 2019 kaksi kertaa ja tämän jälkeen arvioidaan rakenteen toimivuutta.

OTU-ryhmän tehtävänä on valmistella ja koordinoida Praksis -toimintaa. Ryhmän rooli on keskeinen ja pääosa Praksis -toiminnasta organisoituu sen kautta. Pysyvä puheenjohtajuus on jämäköittänyt ja selkeyttänyt toimintaa sekä tuonut siihen aktiivisempaa otetta. Syksystä 2018 lähtien OTU-ryhmässä on myös opiskelijajäsen sekä Tampereen yliopistolta että Tampereen ammattikorkeakoululta. Lisäksi ryhmään liittyy Tampereen kaupungilta Sirkku Paajanen ja kehittäjäsosiaalityöntekijä Mia Mäki-Fränti sekä Tampereen yliopistolta käytännön opetuksesta vastaava Katja Kuusisto.

OTU-ryhmän kokoonpano (lukuvuosi 2018-2019)

- Heli Niemi, Pikassos (puheenjohtaja)
- Minna Kuusela, Tampere/lapa
- Marianne Aalto-Siiro, Tampere/lapa
- Mia Mäki-Fränti, Tampere/apa
- Sirkku Paajanen, Tampere/apa
- Mari Selin-Kivenvuori, Tampere/apa
- Aino Ritala-Koskinen, TaY
- Arja Jokinen, TaY
- Leena Autonen-Vaaraniemi, TaY
- Anna Metteri, TaY
- Katja Kuusisto, TaY
- Juha Santala, TAMK
- Anssi-Pekka Udd, TAMK
- Minttu Malkamäki, TaY (opiskelijajäsen)
- Eero Heinonen, TAMK (opiskelijajäsen)

Praksis-toiminnan tiedottamista suunnitteleva työryhmä (9/2018 -):

Sirkku Paajanen, Tampere/apa

Aino Ritala-Koskinen, TaY

Katja Kuusisto, TaY

Minttu Malkamäki, TaY (opiskelijajäsen)

Eero Heinonen, TAMK (opiskelijajäsen)

PRAKSIS -TIIMIT

Praksis-tiimin kokoonpanoa LAPAssa arvioidaan syksyn 2018 aikana. Kokoonpanossa tulee muutoksia lapsiperheiden sosiaalipalveluiden henkilöstövaihdosten takia ja edustuksellisuutta on tarpeen tarkistaa. Oppilaitokset tarkistavat jäsenyyksiä omalta osaltaan. Toimintaa kehitetään sopimalla vuosittain, ketkä ovat Praksis-tiimin jäseniä ja millaisia tehtäviä tiimeillä vuosikellon mukaan on.

Aikuissosiaalityön Praksis-tiimissä aloittaa syksyn kokousten myötä uusia jäseniä siten, että tiimissä on edustus lähes kaikista aikuissosiaalityön yksiköistä. Kehittäjäsosiaalityöntekijän sijaisen rekrytointi on kesken ja tänä aikana puheenjohtajana toimii mm. Osallistavan sosiaaliturvan hankkeen projektisuunnittelija Marja Hekkala. Tiimi vahvistuu yliopiston edustuksen osalta, kun Arja Jokisen lisäksi yliopistolta mukaan tulee myös Anna Metteri.

PRAKSIS -KAHVILAT

Aikuissosiaalityön Praksis-kahtilassa kokeiltiin keväällä matalan kynnyksen Oppikahvila -toimintamallia ja malli sai kiitosta osakseen. Myös tämän mallin jatkamisen haasteena on ollut kehittäjäsosiaalityöntekijän puuttuminen. Tavoitteena on kuitenkin jatkaa pienimuotoisten, keskustelevien koulutusten järjestämistä sekä ajankohtaisten opinnäytetöiden esittelyä kevään mallin mukaisesti.

2 Tampere Praksikseen liittyvä opetus

Oppilaitosten välistä yhteistyötä tehdään osana Tampere 3 -valmistelua. Keskitytään kuluvan toimintakauden aikana Praksiksen toiminnallisten menetelmien vahvistamiseen (mm. aineistonkeruusuunnitelma ja vuosikellot). Tämä luo osaltaan pohjaa myös oppilaitosten välisen yhteistyön lisäämiseen, johon keskitytään nykyistä enemmän toimintakaudella 2018-2019.

Tampereen yliopistossa on uudistettu tutkintovaatimukset ja ne astuvat voimaan syksystä 2019. Tätä uudistusprosessia kehystää Tampere3-prosessi ja erityinen panostus sote-alojen koulutuksen kehittämiseen. Tampere Praksis on tärkeä työelämäyhteistyökumppani tässä prosessissa. Se myös seuraa ja on aktiivisesti mukana erilaisten opetus- ja kehittämisklinikoiden uudistusprosesseissa.

TAMK:

Opetusyhteistyössä jatketaan vuosikellon mukaista yhteistyötä opintojaksoihin osallistumisen ja harjoittelujaksojen kautta. Etenkin syventäviin opintoihin kuuluva modulyhteistyö on ollut hedelmällistä varsinkin LAPAn osalta ja on mm. auttanut pitämään opiskelijoita ja opetushenkilöstöä ajan tasalla muutoksista sekä antanut myös osallistuneille työntekijöille hyviä reflektoinnin paikkoja.

Harjoittelupaikkojen varaamiseen liittyviä käytänteitä on edelleen hyvä seurata ja parasta tapaa mieltä, jotta olemassa oleva tarjonta ja kentän kiinnostus sekä opiskelijoiden selkeä tarve ja halu harjoitteluun kohtaavat parhaalla ja etenkin kaikkien osapuolten kannalta vähän kuormittavalla tavalla.

Uutena harjoittelupaikkojen varausjärjestelmänä otetaan TAMKissa käyttöön sähköinen Jobiili, jonne jatkossa työpaikat laittavat varattavissa olevat paikat ja josta opiskelijat hakevat paikkoja. Järjestelmän koulutukset alkavat syksyllä ja siihen siirrytään pikkuhiljaa. Tämä tarkoittaa työelämältä

jonkun vastaavan henkilön roolia, joka hoitaa vapaat paikat Jobiiliin varattavaksi. Järjestelmä on valtakunnallinen, mutta hakeminen on aluksi auki paikallisesti.

3 Tampere Praksikseen liittyvä tutkimus

- OTU-ryhmä työstää Tutkimustoiminnan käsikirjan, jossa kerrotaan yksinkertaisesti ja selkeästi, miten opinnäytetyöskentely toteutetaan Praksis -yhteistyönä. Käsikirjaan kootaan yhteen erilaiset aineistot (sis. esim. aineistonkeruusuunnitelman) sekä eri toimijoiden näkökulmat ja roolit. Kukin organisaatio laatii omalta osaltaan Tutkimustoiminnan käsikirjan osion, jossa kuvataan tutkimusteemojen valintaan, aineistonkeruuseen, tutkimuksen toteuttamiseen ja tutkimustulosten esittelemiseen liittyvä prosessi.
- OTU-ryhmä sai Tampere Praksiksen aineistonkeruusuunnitelman valmiiksi ja se hyväksyttiin ohjausryhmässä keväällä 2017. Aineistonkeruusuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään osana Tutkimustoiminnan käsikirjan kokoamista.
- SOTEn esivalmisteluun ja uudistukseen liittyviä kärkiteemoja olisi hyvä ottaa tutkimuskohteeksi esim. asiakkaan osallisuus, palveluiden digitalisaatio, asiakkaan valinnanvapaus.
- Opinnäytteiden osalta aiheiden saaminen on ollut hankalaa sekä APAn, että LAPAn puolella, mutta LAPAn puolelta osallistutaan TAMKin sosionomikoulutuksen ”Opparimarkkinoille” pe 14.9., jossa on tarkoitus esitellä aiheita ja pohtia yhdessä opiskelijoiden kanssa mahdollisia asetelmia.

4 Tampere Praksikseen liittyvä muu kehittämistoiminta

- OTU-ryhmä on sopinut, että kukin organisaatio tekee samalla pohjalla vuosikellon, joiden yhteisen tarkastelun kautta etsitään toiminnan kehittämisen paikkoja ja todennetaan toiminnan vuosittaista sujuvuutta. Yhtenäistettyjä vuosikelloja päivitetään 1-2 kertaa vuodessa tarkkojen päivämäärien osalta. Pyritään saamaan kaikki neljä vuosikelloa yhteen ja samaan vuosikelloon.
- Pikassos kokoaa TAMK:ssa ja TaY:ssa valmistuneet sosiaalialaa koskevat opinnäytteet vuodelta 2018.
- Aktiivinen osallistuminen sote-valmisteluun koulutuksen, tutkimuksen ja kehittämisen (esim. TKI-työryhmä) näkökulmista sekä sosiaalialan sisällöllisen kehittämisen näkökulmasta (esim. lapsiperheiden sekä aikuisten sosiaalipalvelut).
- Tehdään yhteistyötä terveydenhuollon opetuksen, tutkimuksen ja kehittämisen kanssa. Keskeistä on kokemusten ja käytäntöjen vaihto Tays Praksiksen kanssa. Tavoitteena on järjestää Tampere Praksiksen ja Tays Praksiksen yhteistyöpäivä kevään 2019 aikana.
- Tampere3 Sote-opetuksen valmistelun rinnalla on syksyllä 2018 TaY/SOCissa valmisteltu ESR-hankehakemus (Rautnimi & Kostianen) otsikolla *Integroitu sotekoulutus*. Mikäli hanke saa rahoitusta, se liittyy läheisesti praksistoimintaan ja opetuksen ja käytännön yhteyteen.
- Käynnissä olevissa hankkeissa, [LAPE-Pippuri](#), [TEKO](#) (hallinnoijana Tampereen seurakunnat) ja [PRO SOS](#) (hallinnoijana SONet BOTNIA) edistetään Praksis-toimintaa mahdollisuuksien mukaan. LAPE - Pippuri -hanke päättyy 31.12.2018, TEKO-hanke 31.10.2019 ja PRO SOS-hanke 31.12.2018.
- Praksis-toiminnan viestinnän kehittäminen ja tunnettavuuden lisääminen.